

PIEŅEMTIE TEKSTI

P9_TA(2021)0041

Direktīvas par cilvēku tirdzniecības novēršanu un apkarošanu īstenošana

Eiropas Parlamenta 2021. gada 10. februāra rezolūcija par Direktīvas 2011/36/ES par cilvēku tirdzniecības novēršanu un apkarošanu un cietušo aizsardzību īstenošanu (2020/2029(INI))

Eiropas Parlaments,

- ņemot vērā Līguma par Eiropas Savienību (LES) 2. pantu un 3. panta 3. punkta otro daļu un Līguma par Eiropas Savienības darbību (LESD) 8., 79. un 83. pantu,
- ņemot vērā Eiropas Savienības Pamattiesību hartas 3., 5. un 23. pantu,
- ņemot vērā Eiropas Cilvēktiesību un pamatbrīvību aizsardzības konvenciju (ECTK),
- ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes 2011. gada 5. aprīļa Direktīvu 2011/36/ES par cilvēku tirdzniecības novēršanu un apkarošanu un cietušo aizsardzību, un ar kuru aizstāj Padomes Pamatlēmumu 2002/629/TI¹ ("Cilvēku tirdzniecības apkarošanas direktīva"),
- ņemot vērā Eiropas Padomes Konvenciju par cīņu pret cilvēku tirdzniecību un Eiropas Padomes ieteikumus šajā jomā,
- ņemot vērā Vispārējo cilvēktiesību deklarāciju,
- ņemot vērā Apvienoto Nāciju Organizācijas Konvenciju pret transnacionālo organizēto noziedzību ("Palermo konvencija") un tās protokolus, it īpaši Protokolu par cilvēku tirdzniecības, jo sevišķi tirdzniecības ar sievietēm un bērniem, novēršanu, apkarošanu un sodīšanu par to ("ANO Cilvēku tirdzniecības protokols") un Protokolu par migrantu nelikumīgas ieviešanas pa zemes, jūras un gaisa ceļiem apkarošanu,
- ņemot vērā ANO gada Konvenciju par bērna tiesībām un Konvencijas par bērna tiesībām fakultatīvo protokolu par bērnu tirdzniecību, bērnu prostitūciju un bērnu pornogrāfiju, un Eiropas Parlamenta 2019. gada 26. novembra rezolūciju par bērnu tiesībām saistībā ar ANO Konvencijas par bērna tiesībām 30. gadadienu²,
- ņemot vērā ANO Konvenciju pret spīdzināšanu un citu nežēlīgu, necilvēcīgu vai

¹ OV L 101, 15.4.2011., 1. lpp.

² Pieņemtie teksti, P9_TA(2019)0066.

pazemojošu rīcību vai sodīšanu,

- ņemot vērā darbu, ko veikusi ANO īpašā referente cilvēku, jo īpaši sieviešu un bērnu, tirdzniecības jautājumos,
- ņemot vērā ANO Konvenciju par jebkuras sieviešu diskriminācijas izskaušanu (*CEDAW*), jo īpaši tās 6. pantu, kas paredz apkarot visus sieviešu tirdzniecības un sieviešu prostitūcijas ekspluatācijas veidus,
- ņemot vērā ANO Konvenciju par cīņu ar cilvēku tirdzniecību un prostitūcijas ekspluatāciju no trešo personu puses,
- ņemot vērā Pekinas deklarāciju un rīcības platformu, kas 1995. gada 15. septembrī pieņemta Ceturtajā pasaules sieviešu konferencē, kā arī turpmākos noslēguma dokumentus, kas pieņemti ANO speciālajās sesijās "Pekina +5" (2000), "Pekina +10" (2005) un "Pekina +15" (2010) un pārskatīšanas konferencē "Pekina +20",
- ņemot vērā kopīgo ANO piezīmi par ES direktīvu par cilvēku tirdzniecības novēršanu un apkarošanu un cietušo aizsardzību, kurā aicināts cilvēku tirdzniecības upuriem starptautisko aizsardzību piešķirt dzimumsensitīvi,
- ņemot vērā Starptautiskās Darba organizācijas (SDO) 1930. gada Piespiedu darba konvenciju (Nr. 29), 1930. gada Piespiedu darba konvencijas 2014. gada protokolu, 1957. gada Konvenciju par piespiedu darba izskaušanu (Nr. 105), 2014. gada Ieteikumu par piespiedu darbu (Papildu pasākumi) (Nr. 203), 1999. gada Bērnu darba jaunāko formu konvenciju (Nr. 182) un 2011. gada Konvenciju par pienācīgu darbu mājsaimniecībās nodarbinātajām personām (Nr. 189),
- ņemot vērā ANO Vadošos principus uzņēmējdarbībai un cilvēktiesībām,
- ņemot vērā ANO Sieviešu diskriminācijas izskaušanas komitejas (*CEDAW*) 2015. gada 23. jūlija vispārējo ieteikumu Nr. 33 par sieviešu iespējām vērsties tiesā,
- ņemot vērā ANO rezolūciju "Pārveidosim mūsu pasauli: ilgtspējīgas attīstības programma 2030. gadam", kuru Ģenerālā asambleja pieņēma 2015. gada 25. septembrī, jo īpaši tās 5.2. ilgtspējīgas attīstības mērķi (SDG) "Izskaut visu veidu vardarbību pret visām sievietēm un meitenēm publiskajā un privātajā jomā, tostarp sieviešu un meiteņu tirdzniecību un seksuālu un cita veida izmantošanu",
- ņemot vērā Eiropas Padomes Konvenciju par vardarbības pret sievietēm un vardarbības ģimenē novēršanu un apkarošanu ("Stambulas konvencija"),
- ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes 2012. gada 25. oktobra Direktīvu 2012/29/ES, ar ko nosaka noziegumos cietušo tiesību, atbalsta un aizsardzības minimālos standartus un aizstāj Padomes Pamatlēmumu 2001/220/TI¹ ("Cietušo tiesību direktīva"),
- ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes 2011. gada 13. decembra Direktīvu 2011/93/ES par seksuālas vardarbības pret bērniem, bērnu seksuālas izmantošanas un

¹ OV L 315, 14.11.2012., 57. lpp.

bērnu pornogrāfijas apkarošanu, un ar kuru aizstāj Padomes Pamatlēmumu 2004/68/TI¹ ("Direktīva par cīņu pret seksuālu vardarbību un bērnu pornogrāfiju"),

- ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes 2009. gada 18. jūnija Direktīvu 2009/52/EK, ar ko nosaka minimālos standartus sankcijām un pasākumiem pret darba devējiem, kas nodarbina trešo valstu valstspiederīgos, kuri dalībvalstīs uzturas nelikumīgi²,
- ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes 2008. gada 16. decembra Direktīvu 2008/115/EK par kopīgiem standartiem un procedūrām dalībvalstīs attiecībā uz to trešo valstu valstspiederīgo atgriešanu, kas dalībvalstī uzturas nelikumīgi³,
- ņemot vērā Padomes 2004. gada 29. aprīļa Direktīvu 2004/81/EK par uzturēšanās atļaujām, kas izdotas tādiem trešo valstu valstspiederīgajiem, kuri ir cilvēku tirdzniecības upuri vai bijuši iesaistīti darbībās, kas veicina nelegālo imigrāciju, kuri sadarbojas ar kompetentajām iestādēm⁴ ("Uzturēšanās atļaujas direktīva"),
- ņemot vērā Padomes 2002. gada 28. novembra Direktīvu 2002/90/EK, ar ko definē neatļautas ieceļošanas, tranzīta un uzturēšanās atbalstīšanu⁵, un Padomes 2002. gada 28. novembra Pamatlēmumu 2002/946/TI par krimināltiesiskās sistēmas stiprināšanu, lai novērstu neatļautas ieceļošanas, tranzīta un uzturēšanās atbalstīšanu⁶,
- ņemot vērā Komisijas 2020. gada 24. jūnija paziņojumu "ES stratēģija par cietušo tiesībām (2020.–2025. gads)" (COM(2020)0258),
- ņemot vērā Komisijas 2012. gada 19. jūnija paziņojumu "ES Stratēģija cilvēku tirdzniecības izskaušanai 2012.–2016. gadā" (COM(2012)0286),
- ņemot vērā Komisijas dienestu 2014. gada 17. oktobra darba dokumentu "Starpposma ziņojums par ES Stratēģijas cilvēku tirdzniecības izskaušanai īstenošanu" (SWD(2014)0318) un pirmo (COM(2016)0267), otro (COM(2018)0777) un trešo (COM(2020)0661) ziņojumu par gūtajiem panākumiem,
- ņemot vērā Komisijas ziņojumu "Izvērtējums, cik lielā mērā dalībvalstīs ir veikušas pasākumus, kas vajadzīgi, lai izpildītu Direktīvu 2011/36/ES par cilvēku tirdzniecības novēršanu un apkarošanu un cietušo aizsardzību, ziņojums sniegts saskaņā ar minētās direktīvas 23. panta 1. punktu" (COM(2016)0722),
- ņemot vērā 2020. gada 23. oktobra rezolūciju par dzimumu līdztiesību ES ārpolitikā un drošības politikā⁷,
- ņemot vērā 2019. gada 28. novembra rezolūciju par ES pievienošanos Stambulas

¹ OV L 18, 21.1.2012., 7. lpp.

² OV L 168, 30.6.2009., 24. lpp.

³ OV L 348, 24.12.2008., 9. lpp.

⁴ OV L 261, 6.8.2004., 19. lpp.

⁵ OV L 328, 5.12.2002., 17. lpp.

⁶ OV L 328, 5.12.2002., 1. lpp.

⁷ Pieņemtie teksti, P9_TA(2020)0286.

- konvencijai un citiem pasākumiem ar dzimumu saistītas vardarbības apkarošanai¹,
- ņemot vērā 2016. gada 5. jūlija rezolūciju par cilvēku tirdzniecības apkarošanu ES ārējās attiecībās²,
 - ņemot vērā 2016. gada 12. maija rezolūciju par 2011. gada 5. aprīļa Direktīvas 2011/36/ES par cilvēku tirdzniecības novēršanu un apkarošanu un cietušo aizsardzību īstenošanu dzimumu līdztiesības aspektā³,
 - ņemot vērā 2014. gada 26. februāra rezolūciju par seksuālo izmantošanu un prostitūciju un tās ietekmi uz dzimumu līdztiesību⁴,
 - ņemot vērā Komisijas 2017. gada 4. decembra paziņojumu "Ziņojums par papildu pasākumiem saistībā ar ES Stratēģiju cilvēku tirdzniecības izskaušanai un turpmāku konkrētu darbību noteikšanu" (COM(2017)0728),
 - ņemot vērā Komisijas 2020. gada 5. marta paziņojumu "Savienība, kurā valda līdztiesība: dzimumu līdztiesības stratēģija 2020.–2025. gadam" (COM(2020)0152),
 - ņemot vērā Komisijas 2020. gada pētījumu par cilvēku tirdzniecības radītajām ekonomiskajām, sociālajām un cilvēku izmaksām Eiropas Savienībā, tās 2020. gada pētījumu par dalībvalstu iekšējo un starptautisko mehānismu cietušo nosūtīšanai uz atbalsta dienestiem darbības pārskatīšanu, tās 2020. gada pētījumu par datu vākšanu par cilvēku tirdzniecību Eiropas Savienībā un tās 2016. gada pētījumu par cilvēku tirdzniecības dzimuma dimensiju,
 - ņemot vērā 2018. gada kopīgo paziņojumu par apņemšanos sadarboties, lai apkarotu cilvēku tirdzniecību, ko parakstīja Eiropas Patvēruma atbalsta birojs (*EASO*), Eiropas Savienības Pamattiesību aģentūra (*FRA*), Eiropas Savienības Aģentūra tiesībsardzības sadarbībai (Eiropols), Eiropas Savienības Aģentūra tiesu iestāžu sadarbībai krimināllietās (*Eurojust*), Eiropas Dzīves un darba apstākļu uzlabošanas fonds (*Eurofound*), Eiropas Savienības Tiesībsardzības apmācības aģentūra (*CEPOL*), Eiropas Narkotiku un narkomānijas uzraudzības centrs (*EMCDDA*), Eiropas Savienības Aģentūra lielapjoma IT sistēmu darbības pārvaldībai brīvības, drošības un tiesiskuma telpā (*eu-LISA*), Eiropas Robežu un krasta apsardzes aģentūra (*Frontex*) un Eiropas Dzimumu līdztiesības institūts (*EIGE*),
 - ņemot vērā Eiropola 2016. gada 18. februāra ziņojumu par situāciju cilvēku tirdzniecības jomā ES,
 - ņemot vērā Eiropola 2020. gada 18. oktobra ziņojumu par cilvēku tirdzniecības apkarošanas problēmām digitalizācijas laikmetā,
 - ņemot vērā Eiropola 2017. gada vērtējumu par smagu noziegumu un organizētās noziedzības draudiem (*SOCTA*),
 - ņemot vērā Eiropola Eiropas Migrantu kontrabandas apkarošanas centra 2020. gada 15.

¹ Pieņemtie teksti, P9_TA(2019)0080.

² OV C 101, 16.3.2018., 47. lpp.

³ OV C 76, 28.2.2018., 61. lpp.

⁴ OV C 285, 29.8.2017., 78. lpp.

maija 4. gada ziņojumu,

- ņemot vērā Eiropas Savienības Pamattiesību aģentūras 2015. gada 29. maija ziņojumu "Smaga darbaspēka ekspluatācija: darba ņēmēji, kas pārceļas uz Eiropas Savienību vai pārvietojas tās iekšienē",
 - ņemot vērā *Eurostat* 2014. gada 17. oktobra ziņojumu par cilvēku tirdzniecību,
 - ņemot vērā Apvienoto Nāciju Organizācijas Konvencijas pret transnacionālo organizēto noziedzību (*UNTOC*) Pušu konferences 9/1. rezolūciju par mehānisma izveidi, lai pārskatītu *UNTOC* un tās protokolu īstenošanu,
 - ņemot vērā *UNHCR* 2006. gada 7. aprīļa vadlīnijas par starptautisko aizsardzību "*The application of Article 1A(2) of the 1951 Convention and/or 1967 Protocol relating to the Status of Refugees to victims of trafficking and persons at risk of being trafficked*UNHCR" ("1951. gada konvencijas 1.A panta 2. punkta un/vai Protokola par bēgļa statusu piemērošana cilvēku tirdzniecības upuriem un personām, kam draud cilvēku tirdzniecība"),
 - ņemot vērā ANO Narkotiku kontroles un noziedzīgu nodarījumu novēršanas biroja (*UNODC*) 2018. gada globālo ziņojumu par cilvēku tirdzniecību,
 - ņemot vērā ANO Sieviešu diskriminācijas izskaušanas komitejas (*CEDAW*) 2020. gada 6. novembra vispārējo ieteikumu Nr. 38 par sieviešu un meiteņu tirdzniecību globālās migrācijas kontekstā,
 - ņemot vērā Eiropas īstenošanas novērtējumu par Direktīvu 2011/36/ES migrācijas un dzimumu aspektā, ko 2020. gada 15. septembrī publicēja Parlamentārās izpētes pakalpojumu ģenerāldirektorāts¹,
 - ņemot vērā Reglamenta 54. pantu, kā arī 1. panta 1. punkta e) apakšpunktu un 3. pielikumu Priekšsēdētāju konferences 2002. gada 12. decembra lēmumā par procedūru patstāvīgo ziņojumu sagatavošanas atļaujas piešķiršanai,
 - ņemot vērā Pilsoņu brīvību, tieslietu un iekšlietu komitejas un Sieviešu tiesību un dzimumu līdztiesības komitejas kopīgās apspriedes, kas rīkotas saskaņā ar Reglamenta 58. pantu,
 - ņemot vērā Pilsoņu brīvību, tieslietu un iekšlietu komitejas un Sieviešu tiesību un dzimumu līdztiesības komitejas ziņojumu (A9–0011/2021),
- A. tā kā cilvēku tirdzniecība ir cilvēka cieņas un fiziskās un psiholoģiskas integritātes pārkāpums, kas sastopama mūsu ikdienā, un smags pamattiesību pārkāpums, kā noteikts Eiropas Savienības Pamattiesību hartas 5. panta 3. punktā;
- B. tā kā cilvēku tirdzniecība ir parādība, kura izteikti vērsta uz konkrētu dzimumu, un

¹ Eiropas īstenošanas novērtējums "*Implementation of Directive 2011/36/EU: Migration and gender issues*" ("Direktīvas 2011/36/ES īstenošana: migrācijas un dzimuma aspekti"), Parlamentārās izpētes pakalpojumu ģenerāldirektorāts, *Ex-post* novērtēšanas nodaļa, 2020. gada 15. septembris.

gandrīz trīs ceturtdaļas¹ no visiem cietušajiem 2017. un 2018. gadā ES bija sievietes un meitenes, kuras bija iesaistītas cilvēku tirdzniecībā seksuālas izmantošanas nolūkā; tā kā seksuālā izmantošana ir izplatītākais cilvēku tirdzniecības iemesls ES kopš 2008. gada;

- C. tā kā Komisijas jaunākā pētījuma laikposmā (2017. un 2018. gads) ir pieaudzis cilvēku tirdzniecības reģistrēto upuru skaits salīdzinājumā ar iepriekšējo pētījumu un joprojām turpina pieaugt²; tā kā upuru faktiskais skaits, visticamāk, ir ievērojami lielāks nekā norādīts ziņotajos datos, jo daudzi upuri netiek atklāti;
- D. tā kā bērni veido ievērojamu daļu no cilvēku tirdzniecības upuriem; tā kā 78 % no visiem cilvēku tirdzniecībā iesaistītajiem bērniem ir meitenes, 68 % no pieaugušajiem — sievietes³;
- E. tā kā dzimumu nelīdztiesība, nabadzība, iedzīvotāju piespiedu pārvietošana, bezdarbs, nepietiekamas sociālekonomiskās iespējas, nepietiekama piekļuve izglītībai, ar dzimumu saistīta vardarbība, diskriminācija un atstumtība, kā arī korupcija ir daži no aspektiem, kas padara cilvēkus, jo īpaši sievietes un bērnus, neaizsargātus pret cilvēku tirdzniecību; tā kā joprojām netiek pienācīgi risināti cilvēku tirdzniecības pamatcēloņi;
- F. tā kā cilvēku tirdzniecības upuri nereti tiek pakļauti vairākiem un savstarpēji saistītiem diskriminācijas un vardarbības veidiem, tostarp dzimuma, vecuma, rases, invaliditātes, etniskās izcelsmes, kultūras un reliģijas dēļ, kā arī valstspiederības vai sociālās izcelsmes, vai cita statusa dēļ, un tā kā šie diskriminācijas veidi paši par sevi var sekmēt cilvēku tirdzniecību⁴;
- G. tā kā ir daudzi cilvēku tirdzniecības veidi, bet tie visi balstās uz cietušo neaizsargātības ļaunprātīgu izmantošanu un ir vērsti uz cilvēku izmantošanu, un tā kā cilvēku tirdzniecības upuri tiek iesaistīti dažādās likumīgās un nelikumīgās darbībās, tostarp, bet ne tikai, lauksaimniecības nozarē, pārtikas pārstrādē, seksa pakalpojumu nozarē, mājsaimniecības darbā, ražošanā, aprūpē, tīrīšanas pakalpojumos, citās nozarēs (jo īpaši pakalpojumu nozarēs), ubagošanā, noziedzībā, piespiedu laulībā, seksuālā izmantošanā tiešsaistē un bezsaistē, nelikumīgā adopcijā un cilvēku orgānu tirdzniecībā; tā kā ir citi cilvēku tirdzniecības veidi, kas netiek pietiekami reģistrēti un ziņoti, tostarp tādi, kuri ir izteikti vērsti uz konkrētu dzimumu, piemēram, piespiedu laulības un mājkalpība;
- H. tā kā daži pēdējie gadi ir pierādījuši, ka cilvēku tirdzniecības riskam īpaši ir pakļauti mīgranti un patvēruma meklētāji; tā kā to vidū cilvēku tirdzniecības tīkli jo īpaši uzmeklē nepavadītus nepilngadīgos un sievietes;
- I. tā kā Eiropols ir brīdinājis, ka Covid-19 pandēmijas ietekme varētu vēl vairāk palielināt upuru skaitu⁵ un samazināt tiesībaizsardzības iestāžu iespējas atklāt cilvēku tirgotājus un ka ekonomikas lejupslīde Covid-19 krīzes dēļ varētu arī radīt bīstamas sekas cilvēku

¹ Komisijas trešais ziņojums par progresu cīņā pret cilvēku tirdzniecību (2020. gads), kā noteikts 20. pantā Direktīvā 2011/36/ES par cilvēku tirdzniecības novēršanu un apkarošanu (COM(2020)0661).

² COM(2020)0661.

³ "Data Collection on Trafficking in Human Beings in the EU" ("Datu vākšana par cilvēku tirdzniecību Eiropas Savienībā")(2020).

⁴ COM(2020)0661, 1. lpp.

⁵ COM(2020)0661, 1. lpp.

tirdzniecības jomā¹; tā kā cilvēku tirdzniecības upuru situācija kopš krīzes sākuma ir pasliktinājusies un tā kā atbalsta dienesti ir saskārušies ar sarežģījumiem palīdzības sniegšanā cietušajiem;

- J. tā kā Eiropols ir norādījis², ka digitālo tehnoloģiju izmantošana ir paplašinājusi noziedznieku iespējas cilvēku tirdzniecības jomā dažādu izmantošanas veidu nolūkā; tā kā cilvēku tirgotāji izmanto jaunas tehnoloģijas katrā seksuālas izmantošanas posmā no vervēšanas un upuru reklamēšanas līdz viņu šantažēšanai un pārvietošanās kontrolēšanai; tā kā šie jaunie instrumenti cilvēku tirgotājiem piedāvā labāku anonimitāti un apgrūtina tiesībsardzības iestāžu iespējas viņus atklāt; tā kā tiešsaistes mijiedarbība noziedzniekiem, upuriem un tiesībsardzības iestādēm rada gan riskus, gan iespējas;
- K. tā kā cilvēku tirdzniecība ir sarežģīts un bieži sastopams noziegums, kas ietekmē iespēju sasniegt visus IAM, jo īpaši 5. IAM (dzimumu līdztiesība), 8. IAM (pienācīgas kvalitātes nodarbinātība un ekonomikas izaugsme), 16. IAM (miers, taisnīgums un spēcīgas iestādes) un 17. IAM (partnerības mērķu sasniegšanai);
- L. tā kā cilvēku tirdzniecība galvenokārt ir smags noziegums pret atsevišķām personām, turklāt tā rada izmaksas sabiedrībai, proti, saistībā ar sabiedrisko pakalpojumu, tostarp tiesībsardzības, specializēto dienestu, veselības aprūpes pakalpojumu un sociālās aizsardzības papildu izmantošanu, negūtiem ekonomikas ieņēmumiem, zudušas dzīves kvalitātes vērtību un cilvēku tirdzniecības novēršanas darba koordināciju; tā kā šīs izmaksas ES 28 dalībvalstīs tiek lēstas 3 700 524 433 EUR apmērā³;
- M. tā kā cilvēku tirdzniecība ir sarežģīta un transnacionāla parādība, kuru efektīvi var novērst tikai tad, ja koordinēti sadarbosies ES iestādes, dalībvalstis, trešās valstis un starptautiskās organizācijas; tā kā starptautiskā sadarbība ir būtiska, lai izskaustu cilvēku tirdzniecību, izmantojot dažādu pašreizējo iekšpolitikas un ārpolitikas virzienu sinerģiju, piemēram, Globālo Eiropas Savienības ārpolitikas un drošības politikas stratēģiju un Rīcības plānu cilvēktiesību un demokrātijas jomā 2020.– 2024. gadam, kā arī informēšanas kampaņas iesaistītajās valstīs; tā kā cilvēku tirdzniecības joma būtu jāņem vērā ar III dzimumu līdztiesības rīcības plānu saistītajā likumdošanas darbā;
- N. tā kā cilvēku tirdzniecības upuru efektīva atklāšana joprojām ir sarežģīta lielākajā daļā dalībvalstu, un to nosaka vairāki iemesli, piemēram, svešvalodu zināšanu trūkums un nevēlēšanās vērsties policijā vai ierobežotas tiesībsardzības spējas; tā kā cietušo bērnu identificēšana nereti ir vēl grūtāka, jo viņi nesaprot, ka ir upuri; tā kā dalībvalstīm ir pienākums ievērot pienācīgu rūpību, lai nepieļautu cilvēku tirdzniecību, izmeklēt cilvēku tirdzniecības gadījumus un sodīt vainīgos, atbalstīt cietušos un sniegt viņiem iespējas, kā arī ievērot viņu cilvēka cieņu un nodrošināt viņiem aizsardzību un piekļuvi tiesiskās aizsardzības līdzekļiem un tā kā minētā nenodrošināšana pārkāpj un likvidē vai iedragā cietušo cilvēktiesības un pamatbrīvības;

¹ <https://www.europol.europa.eu/publications-documents/challenges-of-countering-human-trafficking-in-digital-era>

² <https://www.europol.europa.eu/publications-documents/challenges-of-countering-human-trafficking-in-digital-era>

³ Pētījums par cilvēku tirdzniecības radītajām ekonomiskajām, sociālajām un cilvēku izmaksām (2020).

- O. tā kā Cilvēku tirdzniecības novēršanas direktīvā ir izklāstīti obligātie standarti, kas jāpiemēro visā Eiropas Savienībā, lai novērstu un apkarotu cilvēku tirdzniecību un aizsargātu cietušos, un ir noteikta cilvēku tirdzniecības definīcija; tā kā Cilvēku tirdzniecības apkarošanas direktīvas pilnīga un pareiza transponēšana, kam sekos tās pilnīga īstenošana, ir ne tikai obligāta, bet arī vajadzīga, lai panāktu progresu cilvēku tirdzniecības novēršanā;
- P. tā kā visi uzraudzības ziņojumi pierāda, ka gandrīz 10 gadus pēc Cilvēku tirdzniecības apkarošanas direktīvas pieņemšanas joprojām ir šķēršļi, kas kavē tās pilnīgu īstenošanu dalībvalstu līmenī, un lielākā daļa cietušo netiek atklāti, turklāt vainīgo apsūdzēšanas un notiesāšanas rādītāji ir zemi; tā kā ir būtiski trūkumi valstu tiesību aktu un politikas cilvēku tirdzniecības jomā tvērumā un īstenošanā, ko aktīvi var izmantot organizētās noziedzības grupējumi un kas lielas personu grupas var pakļaut lielākam ekspluatācijas riskam;
- Q. tā kā Cietušo tiesību direktīvas īstenošana nav bijusi apmierinoša, īpaši tāpēc, ka tās transponēšana bijusi nepilnīga un/vai nepareiza;
- R. tā kā cilvēku tirdzniecība ir ļoti ienesīgs organizētās noziedzības veids un tādēļ to virza pieprasījums un peļņa; tā kā cīņā pret cilvēku tirdzniecību ir jākoncentrē uzmanība uz pieprasījuma samazināšanu, arī attiecībā uz sievietes un meiteņu seksuālu izmantošanu; tā kā fiziska, psiholoģiska un seksuāla vardarbība ir cilvēku tirdzniecības seksuālas izmantošanas nolūkā un vardarbības pret sievietēm sastāvdaļa;
- S. tā kā ES veikta Stambulas konvencijas ratificēšana varētu papildināt ES un dalībvalstu centienus cilvēku tirdzniecības apkarošanā;
- T. tā kā smaga darbaspēka ekspluatācija notiek daudzās ES ekonomikas nozarēs un ietekmē dažādas pārrobežu darba ņēmēju grupas — gan ES, gan trešo valstu iedzīvotājus; tā kā — kā ieteikusi *FRA*¹ — pret šādu praksi cita starpā būtu jāvēršas, izmantojot visaptverošu sistēmu mērķtiecīgai darba apstākļu pārbaudei,
1. norāda, ka ir vajadzīgs koordinēts, saskaņots un saskanīgs ES līmeņa satvars, kura pamatā ir efektīvāki novērtēšanas un pārraudzības mehānismi, kas nodrošina cilvēku tirdzniecības novēršanas stiprināšanu, un atbalsts, palīdzība un aizsardzība cietušajiem, kā arī mērķis pilnībā izskaust cilvēku tirdzniecību, tostarp saskaņoti īstenojot tiesības, kas paredzētas Cietušo direktīvā, Uzturēšanās atļauju direktīvā, direktīvā par cīņu pret seksuālu vardarbību un bērnu pornogrāfiju un Kompensācijas direktīvā², jo cilvēku tirdzniecība ir noziedzīgs nodarījums ar pārrobežu dimensiju, un tāpēc to nevar risināt tikai valsts līmenī;
 2. atzinīgi vērtē labo darbu, ko veic Komisija, koordinējama ES reakciju uz cilvēku tirdzniecību un pilnveidodama zināšanas un atziņas dažādos cilvēku tirdzniecības aspektos, tostarp pētniecībā par dzimumdimensiju un bērnu īpašo neaizsargātību; aicina Komisiju nodrošināt šī darba turpināmību, ieceļot štata amatā ES koordinatoru cilvēku

¹ Smaga darbaspēka ekspluatācija: darba ņēmēji, kas pārceļas uz Eiropas Savienību vai pārvietojas tās iekšienē, (<http://fra.europa.eu/en/publication/2015/severe-labour-exploitation-workers-moving-within-or-european-union>).

² Padomes Direktīva 2004/80/EK (2004. gada 29. aprīlis) par kompensāciju noziegumos cietušajiem (OV L 261, 6.8.2004., 15. lpp.).

tirdzniecības apkarošanas jomā ar attiecīgām zināšanām un skaidrām pilnvarām, kā arī strādājot ar dalībvalstu un pilsoniskās sabiedrības pārstāvju tīklu, lai nodrošinātu konsekventu sadarbību;

3. uzsver, ka ir būtiski Patvēruma, migrācijas un integrācijas fonda (*AMIF*), programmas *Daphne*, Eiropas Sociālā fonda+ un Iekšējās drošības fonda programmu finansējumu arī turpmāk izmantot projektiem, kas vērsti pret cilvēku tirdzniecību, kā arī izmantot citus pieejamos instrumentus, tostarp tādas ES programmas kā programmu "Pilsoni, vienlīdzība, tiesības un vērtības", tādas finanšu instrumentus kā Kaimiņattiecību, attīstības sadarbības un starptautiskās sadarbības instruments (*NDICI*) un ES Ārkārtas trasta fondu Āfrikai, kā arī tādas iniciatīvas kā *EMPACT* un ES un ANO iniciatīvas "*Spotlight*" un *GLO.ACT*; atgādina par vajadzību pēc iniciatīvām un projektiem, kas saistīti ar cilvēku tirdzniecības dzimumu dimensiju, un aicina veikt visaptverošu ES finansētu projektu politikas pārskatīšanu; aicina dalībvalstis nodrošināt stabili finansējumu un atbilstošu personālu, lai noteiktu un aizsargātu cietušos, un pauž bažas par atbilstoša finansējuma trūkumu cietušo organizācijām, īpaši tām, kas sniedz atbalstu sievietēm, jo šīm organizācijām nopietnu finansējuma samazinājumu dēļ ir grūtības turpināt pakalpojumu sniegšanu cietušajiem;
4. uzsver, ka konsekventu, salīdzināmu un sīki izklāstītu datu trūkums joprojām liedz pienācīgi un uz pierādījumiem balstītā veidā novērtēt cilvēku tirdzniecības apmēru un tendences; aicina dalībvalstis palielināt centienus un finansējumu visu cilvēku tirdzniecības veidu izpētei, analīzei un datu vākšanai par to un uzlabot koordināciju starp datu avotiem valsts un ES līmenī, kā arī mūsdienīgāku, centralizētu un visaptverošu datu vākšanu, kas grupēti pēc cilvēku tirdzniecības veida, vecuma un dzimuma, rases un etniskās izcelsmes un ietver iekšēji tirgotos cilvēkus, apkopojot statistikas informāciju, pienācīgi ievērojot tiesības uz privātumu un personas datu aizsardzību, sadarbībā ar institucionālajiem dalībniekiem, pilsonisko sabiedrību, *EIGE* un visām attiecīgajām starptautiskajām organizācijām; aicina Komisiju regulāri apkopot un publicēt šādus datus par ES;
5. mudina Komisiju un dalībvalstis nodrošināt, ka tiek nošķirta cilvēku tirdzniecība un kontrabanda, kam vajadzīga padziļināta analīze un atšķirīgi tiesiskie un politikas pretpasākumi; uzsver, ka, šīs parādības jaucot, bieži vien netiek pareizi noteikti cietušie un netiek nodrošinātas iespējas izmantot aizsardzības pasākumus un novērst sekundāru viktimizāciju;
6. aicina Komisiju un dalībvalstis apsekot un novērtēt digitālo tehnoloģiju, sociālo plašsaziņas līdzekļu un interneta pakalpojumu izmantošanu kā galvenos cilvēku tirdzniecības upuru vervēšanas līdzekļus, un pilnvarot tiesībaizsardzības iestādes un pilsoniskās sabiedrības organizācijas cīņā pret cilvēku tirdzniecību, nodrošinot tām vajadzīgās tehniskās zināšanas un īpašus resursus, lai reaģētu uz jauno tehnoloģiju radītajām problēmām; turklāt aicina tās pieņemt trešo personu atbildības noteikumus tehnoloģiju uzņēmumiem, kas izvieto ekspluatācijas materiālus, uzlabot likumdošanas instrumentus, ko izmanto tiesvedībā un cilvēku tirgotāju kriminālvajāšanā, veicināt informācijas apmaiņu un sadarbību starp attiecīgajām iestādēm, interneta pakalpojumu sniedzējiem un sociālo plašsaziņas līdzekļu uzņēmumiem, visā ES sekmēt sabiedrības informēšanas kampaņas par cilvēku tirdzniecību, vienlaikus ievērojot cietušo tiesības uz privātumu un drošību, kā arī nodrošinot viņu pamattiesības un datu aizsardzību, un palielināt atbalstu starptautisku zināšanu un uz tehnoloģijām balstītu risinājumu veidošanai, piemēram, upuru vervēšanas bloķēšanai;

7. mudina Komisiju un dalībvalstis kampaņās, ko organizē skolās, universitātēs, uzņēmumos un pētnieciskās struktūrās, par prioritāti izvirzīt informētību kiberdrošības jautājumos, un balstīties uz pašreizējām zināšanām, piemēram, portālu "Labāks internets bērniem"; uzsver, ka ir būtiski sociālajos plašsaziņas līdzekļos vairot informētību par cilvēku tirdzniecību tiešsaistē, lai nepieļautu, ka cilvēku tirdzniecības tīklos nonāk jauni upuri; aicina Komisiju aktīvi sadarboties ar platformām, lai izstrādātu kopējas pamatnostādnes un rīcības plānus, kas novērstu un apkarotu cilvēku tirdzniecību tiešsaistē;

Upuru noteikšana, aizsardzība, palīdzība un tiem sniegtais atbalsts

8. uzsver, ka agrīna cietušo noteikšana joprojām ir viens no galvenajiem īstenošanas izaicinājumiem — un viens no izšķirīgākajiem, ciktāl tas attiecas uz cietušo iespējām īstenot savas tiesības; aicina dalībvalstis aizsargāt viņus, atbildību un informēšanas iespējas par cilvēku tirdzniecības cietušo noteikšanu piešķirt lielākam skaitam dalībnieku visos procesa posmos, tostarp pilsoniskās sabiedrības organizāciju pārstāvjiem, tiesībaizsardzības amatpersonām, imigrācijas un patvēruma amatpersonām, darba inspektoriem, sociālajiem darbiniekiem vai veselības aprūpes darbiniekiem, kā arī citiem iesaistītiem speciālistiem un dalībniekiem; uzsver, ka ir nepieciešama pieeja, kas pamatojas uz četrām galvenajām stratēģijām: novēršanu, saukšanu pie kriminālatbildības, cietušo aizsardzību un daudzlīmeņu partnerību; aicina visas dalībvalstis paredzēt pietiekamus līdzekļus cilvēku tirdzniecības upuru noteikšanai, aizsardzībai, palīdzībai un atbalstam visos posmos; uzsver, ka agrīnā noteikšanā būtu jāņem vērā īpatnības, kādas ir augsta riska nozarēm un grupām, piemēram, sievietēm un meitenēm, kuras ir cilvēku tirdzniecības upuri;
9. aicina visas dalībvalstis faktiski garantēt cietušo tiesības, nodrošinot juridisko palīdzību pēc iespējas agrākā posmā, tostarp sniedzot informāciju par viņu likumīgajām tiesībām un iespējām, un viņus aizsargāt un atbalstīt, izmantojot dzimumsensitīvu un bērniem piemērotu pieeju, vienlaikus nodrošinot komplementaritāti ar Cietušo direktīvu; atgādina, ka Cilvēku tirdzniecības apkarošanas direktīva paredz dalībvalstīm pienākumu veikt vajadzīgos pasākumus, lai nodrošinātu, ka kompetentajām iestādēm ir tiesības neveikt kriminālvajāšanu vai nepiemērot sodus cilvēku tirdzniecības upuriem par viņu iesaistīšanos noziedzīgās darbībās, kuras viņi ir spiesti izdarīt;
10. pauž nožēlu par to, ka daudzās dalībvalstīs nav neaizsargātiem cietušajiem paredzētu mērķtiecīgu aizsardzības programmu; uzsver, cik būtiski ir nodrošināt pasākumus neaizsargātā stāvoklī esošu cietušo īpašajām vajadzībām un īpašus norādījumus cietušajiem, kuri cietuši no cilvēku tirdzniecības seksuālas izmantošanas nolūkā; uzsver vajadzību upuriem nodrošināt beznosacījumu un individualizētu aizsardzību, palīdzību un atbalstu, ņemot vērā arī viņu tiešos apgādājamos, tostarp saistībā ar tiesvedību pret cilvēku tirgotājiem vai ekspluatatoriem, kas saistīta ar kriminālām, civilām vai citām darbībām; prasa visās dalībvalstīs efektīvi īstenot Cietušo direktīvu un visus ar to saistītos tiesību aktus, izmantojot uz dzimumu un cietušajiem orientētu pieeju; atgādina, ka personas, kas strādā, lai aizsargātu un palīdzētu cilvēku tirdzniecības upuriem, nebūtu krimināli jā sodā par viņu darbu šajā jomā;
11. norāda, ka cilvēku tirdzniecības upuriem ir vajadzīgi īpaši pakalpojumi, tostarp droša īstermiņa un ilgtermiņa izmitināšana, liecinieku aizsardzības shēmas, veselības aprūpe un konsultācijas, rakstveida un mutiskās tulkošanas pakalpojumi, tiesiskā aizsardzība, kompensācija, piekļuve izglītībai un apmācībai, tostarp viņu dzīvesvietas valsts valodā,

piekļuve darba tirgum un iekārtošana darbā, (atkārtota) integrācija, palīdzība attiecībā uz pārmitināšanu, un pakalpojumi, kas jāpielāgo katram gadījumam atsevišķi, īpašu uzmanību pievēršot dzimumperspektīvai; mudina dalībvalstis nodrošināt dzimumam pielāgotu, atbilstošu un mērķtiecīgu pakalpojumu sniegšanu cilvēku tirdzniecības upuriem;

12. pauž nožēlu par to, ka nereti netiek pievērsta uzmanība neaizsargātā stāvoklī esošu cietušo, piemēram, sieviešu, bērnu, LGBTI un cilvēku ar invaliditāti, īpašajām vajadzībām, un mudina dalībvalstis nodrošināt, ka cietušajiem tiek sniegti dzimumam pielāgoti pakalpojumi un atbalsts, kas atbilst viņu vajadzībām; aicina dalībvalstis jo īpaši nodrošināt LGBTI vajadzības, jo viņi ir izteikti pakļauti cilvēku tirdzniecības riskam uz seksuālo orientāciju un dzimumidentitāti balstītas diskriminācijas dažādo veidu kumulatīvās ietekmes dēļ;
13. norāda, ka saskaņā ar trim Komisijas ziņojumiem par gūtajiem panākumiem romu kopienas ir ļoti neaizsargātas pret jebkāda veida tirdzniecību un ekspluatāciju, īpaši sievietes un bērni; aicina Komisiju un dalībvalstis valstu romu integrācijas stratēģijās 2020.–2030. gadam paredzēt īpašus pasākumus cilvēku tirdzniecības apkarošanai; aicina Komisiju un dalībvalstis apkopot statistikas datus par cilvēku tirdzniecības upuriem sadalījumā pēc etniskās izcelsmes;
14. pauž bažas par to, ka cilvēku tirdzniecības upuri nereti netiek pienācīgi informēti par viņu tiesībām un par pieejamajiem palīdzības un atbalsta pasākumiem; uzsver, cik būtiski ir sniegt skaidru un konsekventu informāciju cietušajiem un priekšplāna darbiniekiem, kuri var sazināties ar cietušajiem;
15. uzsver, ka Covid-19 pandēmijas pilnā ietekme vēl nav izmērāma, tomēr ir skaidrs, ka krīze nesamērīgi skar neaizsargātākos cilvēku tirdzniecības upurus, īpaši sievietes, bērnus, kā arī personas, kas ir nestabilās situācijās, un tādēļ daudzas patversmes bija spiestas aizvērties vai apturēt pakalpojumu sniegšanu paziņoto saslimšanas gadījumu dēļ, atstājot cilvēku tirdzniecības upurus bez pajumtes, veselības aprūpes un juridiskās palīdzības; šajā saistībā uzsver, ka ir nediskriminējoši jānodrošina piekļuve aprūpei un sociālajiem pakalpojumiem; atgādina, ka pandēmija ir saasinājusi cilvēku tirdzniecību izraisošos pamatcēloņus, pakļaujot neaizsargātās iedzīvotāju grupas lielākam cilvēku tirdzniecības riskam, palielinot tiešsaistes sludinājumu skaitu, kuros redzami cilvēku tirdzniecības upuri, seksuālo izmantošanu uzbrukumus bērniem, seksuālās izmantošanas gadījumus tiešsaistē un pieprasījumu pēc bērnu pornogrāfijas; aicina dalībvalstis veikt efektīvus pasākumus ar pilsoniskās sabiedrības organizāciju un tādu ES aģentūru kā Eiropols atbalstu, kas 2020. gada martā publicēja ziņojumu par tematu "*Pandemic profiteering: how criminals exploit the COVID-19 crisis*" (Pandēmiska peļņas gūšana: kā noziedznieki izmanto Covid-19 krīzi); aicina Komisiju padziļināti analizēt Covid-19 pandēmijas ietekmi uz cilvēku tirdzniecības iespējamiem upuriem un cilvēku tirdzniecības struktūru un darbībām kopumā, lai izstrādātu konkrētus pasākumus cilvēku tirdzniecības izskaušanai;
16. norāda uz vajadzību pēc pilnībā funkcionējošiem, saskaņotiem valstu mehānismiem cietušo nosūtīšanai uz atbalsta dienestiem (*NRM*), kas koordinēti ar starptautiskiem mehānismiem cietušo nosūtīšanai uz atbalsta dienestiem un tiek finansēti no īpašiem īpašiem finanšu piešķirumiem, lai risinātu problēmas saistībā ar dažādu dalībnieku koordinēšanu un novērstu trūkumus, kuri izraisa ierobežotu uzticību cietušo vidū, kas var nelabvēlīgi ietekmēt efektīvu nosūtīšanu; uzsver, ka labai policijas un nevalstisko

organizāciju (NVO) sadarbībai būtu jāpapildina pilnvērtīgs *NRM*, kurā noteiktas visu attiecīgo dalībnieku¹ uzdevumi un pienākumi tā, lai nodrošinātu cilvēku tirdzniecības upuru pamattiesību aizsardzību un veicināšanu; mudina dalībvalstis izveidot valsts centrus, kas specializējas cilvēku tirdzniecības upuru atbalstīšanā un uzņemšanā, un sekmēt tiešu un efektīvu pārrobežu sadarbību starp šiem centriem, kā arī starptiesībaizsardzības aģentūrām un attiecīgajām ES aģentūrām;

17. aicina Komisiju uzraudzīt un novērtēt situāciju, kādā dalībvalstīs un pārrobežu kontekstā ir kompensācijas upuriem piekļuves, izpildes panākšanas un faktisko maksājumu ziņā, un nākt klajā ar īpašiem pasākumiem, kas nodrošinātu piemērotāku, ātrāku un bezmaksas piekļuvi kompensācijai visās dalībvalstīs, neskarot citus atbildības veidus;
18. atzinīgi vērtē to, ka ir pieņemts lēmums par mehānisma izveidi, lai pārskatītu Apvienoto Nāciju Organizācijas Konvencijas pret transnacionālo organizēto noziedzību un tās protokolu īstenošanu 2018. gadā un sāktu šo pārskatīšanas procesu 2020. gadā; aicina Komisiju pozicionēt sevi kā paraugu šā pārskatīšanas procesa gaitā; uzsver, cik būtiski ir palielināt izpratni par cilvēku tirdzniecību kā sarežģītu un mainīgu noziedzīgu nodarījumu; aicina dalībvalstis un ES iestādes nodrošināt, lai cilvēku tirdzniecības analīzes un reaģēšanas uz to pamatā joprojām būtu uz cilvēktiesībām balstīta pieeja, un atgādina par vajadzību sadarboties ar iedzīvotājiem un pilsoniskās sabiedrības organizācijām; uzsver Eiropas Parlamenta un valstu parlamentu svarīgo nozīmi; aicina Komisiju un dalībvalstis pievienoties ANO starptautiskajai kampaņai pret cilvēku tirdzniecību; mudina dalībvalstis ratificēt visus attiecīgos starptautiskos instrumentus, kas paredz cīņu pret cilvēku tirdzniecību, tostarp Eiropas Padomes Konvenciju par cīņu pret cilvēku tirdzniecību;

Cilvēku tirdzniecība kā dzimiskots noziegums un cīņa pret cilvēku tirdzniecību seksuālas izmantošanas nolūkā

19. uzsver, ka seksuāla izmantošana Eiropas Savienībā kopš 2008. gada joprojām ir izplatītākais cilvēku tirdzniecības veids: 60 % upuru tiek tirgoti seksuālas izmantošanas nolūkā; norāda, ka 90 % šo upuru ir sievietes un meitenes un ka vairāk nekā 70 % cilvēku tirgotāju ir vīrieši², kas atspoguļo to, ka dzimumu nevienlīdzība caurvij cilvēku tirdzniecību seksuālas izmantošanas nolūkā;
20. tāpēc mudina dalībvalstis pieņemt īpašus pasākumus, lai pievērstos ar dzimumu saistītai vardarbībai, vardarbībai pret sievietēm un nepilngadīgajiem, vardarbības sociālajai pieņemšanai un nesodāmības kultūrai, kā arī strukturālai dzimumu nevienlīdzībai un stereotipiem kā cilvēku tirdzniecības pamatcēloņiem, īpaši izmantojot izglītības, informēšanas un izpratnes veicināšanas kampaņas, kas papildinātas ar paraugprakses apmaiņu, tostarp programmas un apmācības kursus, lai uzrunātu **vīriešus un zēnus**; iesaka Komisijai stiprināt un pilnveidot dzimumdimensiju ES cilvēku tirdzniecības apkarošanas tiesību aktu īstenošanas uzraudzībā, un mudina Komisiju turpināt to uzraudzīt savos novērtējumos par to, kā dalībvalstis ievēro un īsteno Cilvēku

¹ Eiropas Padomes Ekspertu darbības grupa pret cilvēku tirdzniecību (*GRETA*) iesaka nodrošināt, ka *NRM* piemēro patvēruma meklētājiem un personām imigrantu aizturēšanas centros;

² "Data Collection on Trafficking in Human Beings in the EU" ("Datu vākšana par cilvēku tirdzniecību Eiropas Savienībā")(2020).

tirdzniecības apkarošanas direktīvu;

21. aicina Komisiju sadarbībā ar dalībvalstīm izpētīt, kā seksuālo pakalpojumu pieprasījums veicina cilvēku tirdzniecību, Eiropols ir ziņojis, ka "valstīs, kur prostitūcija tiek praktizēta likumīgi, tāpēc cilvēku tirgotājiem ir daudz vieglāk izmantot tiesisko vidi savu upuru ekspluatēšanai"¹; atgādina Eiropola secinājumu, ka dažās ES dalībvalstīs, kur prostitūcija ir likumīga, aizdomās turētie ir varējuši līdzās pieaugušiem cietušajiem ekspluatēt arī bērnus²; uzsver, ka cilvēku tirdzniecību motivē liela peļņa tirgotājiem un pieprasījums, kas veicina visu veidu ekspluatāciju; uzsver, ka cilvēku tirdzniecībā samērā bieži tiek izmantoti likumīgi uzņēmumi, lai apslēptu ekspluatējošas darbības; atgādina, ka dalībvalstīm ir juridisks pienākums demotivēt un samazināt pieprasījumu, kas veicina visu veidu ekspluatāciju, kam vajadzētu būt galvenajam preventīvo un kriminālvajāšanas centienu mērķim;
22. aicina Komisiju prioritizēt cilvēku tirdzniecības seksuālas izmantošanas nolūkā prevenciju, cita starpā — veicot informēšanas, izpratnes veidošanas un izglītošanas kampaņas, pieņemot pasākumus un programmas, ar ko atturēt no pieprasījuma un to mazināt, un, iespējams, nākotnē pieņemt īpašus tiesību aktus un aicina dalībvalstis savos tiesību aktos cilvēku tirdzniecības upuru pakalpojumu apzinātu izmantošanu noteikt par noziedzīgu nodarījumu, kā ieteikts Cilvēku tirdzniecības apkarošanas direktīvas 18. pantā un kā 2018. gadā atkārtoja Komisija³, un paredzēt efektīvas, samērīgas un atturošas sankcijas; mudina dalībvalstis cieši sadarboties ar pilsoniskas sabiedrības organizācijām, kuras strādā ar cilvēku tirdzniecības upuriem;
23. mudina dalībvalstis un Komisiju, izmantojot tiešsaistes tehnoloģijas, attīstot digitālās prasmes, tostarp tiešsaistes drošību, sadarbībā ar visiem attiecīgajiem dalībniekiem īpašu uzmanību pievērst tipiskām un jaunām tendencēm cilvēku tirdzniecībā seksuālas izmantošanas nolūkā, piemēram, tam, ka palielinās bērnu un sieviešu ekspluatācija, tostarp izmantojot iedraudzināšanu un seksuālu ietekmēšanu, kā arī, cita starpā, "pielūdžēja" (*loverboy*) metodes — kā visbiežākā tiešsaistē lietotā upuru vervēšanas un pakļāvības panākšanas līdzekļa — izmantojums; norāda, ka tehnoloģiju plašāka izmantošana noziedzīgos tīklos, kas iesaistīti cilvēku tirdzniecībā, ir ievērojami mainījusi to tradicionālās darbības metodes, proti, dažos cilvēku tirdzniecības posmos;
24. uzsver, cik svarīgas ir dzimumsensitīvas un bērniem piemērotas apmācības programmas visām amatpersonām, tiesnešiem, iesaistītajām personām un dalībniekiem, kas strādā ar cilvēku tirdzniecības gadījumiem, izmeklēšanām un iespējamiem cietušajiem, lai uzlabotu, iespējams, seksuālas izmantošanas nolūkā tirgotu personu agrīnu noteikšanu, un mudina dalībvalstis pieņemt cietušo atbalsta pasākumus, piemēram, izejas programmas, psiholoģiskā atbalsta pasākumus, atbilstīgas sociālās un profesionālās reintegrācijas iespējas, izglītību un piekļuvi visaptverošiem seksuālās un reproduktīvās veselības aprūpes pakalpojumiem, piekļuvi tiesai un saistītajām tiesībām, vienlaikus iesaistot pilsonisko sabiedrību, sociālos partnerus un privāto sektoru; šajā saistībā arī uzsver, cik būtiskas ir informētības vairošanas programmas plašākai sabiedrībai, lai noteiktu un aizsargātu iespējamus upurus; uzsver vajadzību paredzēt atbilstošus

¹ Eiropols, Stāvokļa ziņojums par cilvēku tirdzniecību Eiropas Savienībā, 2016. gada 18. februāris.

² COM(2018)0777, 6. lpp.

³ COM(2018)0777, 6. lpp.

līdzekļus apmācības mērķiem, un tāpēc aicina dalībvalstis tos nodrošināt;

25. mudina dalībvalstis pieņemt vispusīgu vecumam un attīstības posmam atbilstošu dzimumizglītību kā vienu no galvenajiem vardarbības pret sievietēm un meitenēm, tostarp cilvēku tirdzniecības un seksuālas izmantošanas, novēršanas līdzekļiem un iekļaut piekrišanas un attiecību izglītību, kas veicina veselīgu cieņpilnu un vienlīdzīgu attieksmi jebkādā mijiedarbībā;

Cilvēku tirdzniecība seksuālas izmantošanas nolūkā

26. pauž dziļu nožēlu, ka vairākas dalībvalstis un pilsoniskās sabiedrības organizācijas ir ziņojušas par cilvēku tirdzniecības pieaugumu darba ekspluatācijas nolūkā¹; pauž nožēlu par to, ka arī bērni aizvien biežāk kļūst par cilvēku tirdzniecības upuriem darba ekspluatācijas nolūkā, un aicina dalībvalstu valsts darba inspekcijas steidzami rīkoties, lai atklātu un izbeigtu šādu praksi; aicina arī Eiropas Darba iestādi prioritāri risināt smagus darba ekspluatācijas gadījumus un palīdzēt dalībvalstīm veidot spējas šajā jomā, lai, veicot mērķtiecīgas inspekcijas, labāk noteiktu smagus darba ekspluatācijas praksi un piemērotu sankcijas; uzsver, cik svarīgi ir iekļaut darbaspēka ekspluatācijas aspektu apmācības programmās amatpersonām, kuras nonāk saskarsmē ar cietušajiem, lai uzlabotu piespiedu darba nolūkā tirgotu personu agrīnu noteikšanu; aicina Komisiju sadarbībā ar dalībvalstīm izpētīt, kā lēta darbaspēka pieprasījums veicina cilvēku tirdzniecību darbaspēka ekspluatācijas nolūkā; mudina dalībvalstu iestādes pastiprināt centienus izskaust jebkāda veida neoficiālu un neregulētu darbu, tādējādi nodrošinot darba tiesības visiem darba ņēmējiem; uzsver, ka attiecīgo darbinieku nestabilais darba stāvoklis padara viņus atkarīgus no darba devējiem un ļauj cilvēku tirgotājiem izmantot upurus;

Citi ekspluatācijas veidi

27. mudina dalībvalstis un Komisiju cita starpā koncentrēties uz visu cilvēku tirdzniecības veidu atkārtotiem un jauniem modeļiem, tostarp darbaspēka ekspluatāciju, piespiedu ubagošanu, piespiedu un fiktīvām laulībām un piespiedu noziegumu izdarīšanu; uzsver, ka cilvēku tirdzniecību motivē liela peļņa tirgotājiem un pieprasījums, kas veicina visu veidu ekspluatāciju; ar bažām norāda, ka daudzās ES dalībvalstīs nav piemērotu tiesību aktu attiecībā uz visu veidu ekspluatācijas upuriem; aicina dalībvalstis, sniedzot aizsardzību, palīdzību un atbalstu cietušajiem, ņemt vērā visu veidu cilvēku tirdzniecību; norāda, ka, neraugoties uz nesenojiem ziņojumiem par noziedzīgiem tīkliem, kas cilvēku tirdzniecību visā ES veic darbaspēka un citu veidu ekspluatācijas nolūkos, tomēr nav pietiekamu datu, tiesību aktu un piekļuves atbalsta pakalpojumiem šo ekspluatācijas veidu cietušajiem;
28. norāda, ka cilvēku tirdzniecība citu ekspluatācijas veidu nolūkā veido 18 % no cietušajiem² un ir saistīta ar tādām darbībām kā piespiedu ubagošana, piespiedu noziegumu izdarīšana, mazuļu pārdošana, orgānu izņemšana, nelikumīga adopcija, finansiāla ekspluatācija ar krāpšanas starpniecību un cilvēku tirdzniecība ar surogācijas starpniecību; norāda, ka daudzi no piespiedu ubagošanas un piespiedu noziegumu

¹ Komisijas trešais ziņojums par progresu cīņā pret cilvēku tirdzniecību (2020. gads), kā noteikts 20. pantā Direktīvā 2011/36/ES par cilvēku tirdzniecības novēršanu un apkarošanu (COM(2020)0661).

² COM(2020)0661.

izdarīšanas upuriem nereti ir no atstumtajām romu kopienām un bieži ir bērni;

29. uzsver, ka ES tiesiskais regulējums un politiskais satvars cilvēku tirdzniecības apkarošanas jomā apvieno gan iekšējo, gan ārējo dimensiju, atzīstot, ka rīcība cīņā pret cilvēku tirdzniecību, kas ir smags noziegums un cilvēktiesību pārkāpums, ir skaidrs ES ārējās darbības mērķis; aicina Komisiju un dalībvalstis uzlabot sadarbību ar trešām valstīm, lai apkarotu jebkāda veida cilvēku tirdzniecību un stiprinātu kopīgas izmeklēšanas un īpašas kriminālvajāšanas iespējas;

Cilvēku tirdzniecība patvēruma un migrācijas kontekstā

30. uzsver, ka, lai arī lielākā daļa upuru ir ES dalībvalstu valstspiederīgie, noziedzīgās organizācijas ļaunprātīgi izmanto migrācijas maršrutus cilvēku tirdzniecības upuru ieviešanai ES, un humānās krīzes saasina migrantu, bēgļu un patvēruma meklētāju pakļaušanu cilvēku tirgotājiem; norāda, ka pēdējos gados ir strauji palielinājies tādu sieviešu un meiteņu skaits, kuras tiek tirgotas Vidusjūras centrālās daļas maršrutā seksuālai izmantošanai Eiropas Savienībā¹; aicina dalībvalstis un ES noteikt šīs sievietes un meitenes un nākotnē novērst līdzīgus gadījumus, izmantojot saskaņotu un koordinētu uz tiesībām balstītu, kā arī dzimumsensitīvu un bērniem piemērotu pieeju cilvēku tirdzniecības novēršanai un apkarošanai; atgādina, ka sievietes un bērni migrācijas maršrutā bieži kļūst par seksuālas vardarbības upuriem apmaiņā pret aizsardzību un pamatiztikas līdzekļiem; uzsver, ka kritēriji, lai šīm sievietēm un bērniem piešķirtu cilvēku tirdzniecības upura oficiālo statusu, bieži vien ir pārāk stingri, lai tos izpildītu, un tāpēc viņi nespēj saņemt vajadzīgo palīdzību, lai novērstu piedzīvoto kaitējumu;
31. atkārto, ka patvēruma meklētāji, bēgļi, migranti un jo īpaši nepavadīti un no vecākiem nošķirti bērni ir neaizsargāti pret cilvēku tirdzniecību un ka īpaša uzmanība būtu jāpievērš sievietēm, bērnu un citu neaizsargātu grupu cilvēku tirdzniecības problēmai; uzsver, ka dažādos migrācijas procesa posmos pirms pašas migrācijas, ceļā uz ES, galamērķī un attiecībā uz tām personām, kurām pastāv atgriešanās risks, pastāv dažādi neaizsargātības un riska veidi; norāda, ka ierobežotas vietējās valodas zināšanas un/vai nepietiekama izpratne par savām tiesībām, ierobežota piekļuve reālām iztikas iespējām vai kvalitatīvai izglītībai un pārvietošanās brīvības ierobežojumi var palielināt viņu risku kļūt par cilvēku tirdzniecības upuriem;
32. uzsver, ka reģistrēto cilvēku tirdzniecības upuru skaits starptautiskās aizsardzības procedūrās ir ārkārtīgi zems; aicina dalībvalstis pastiprināt informācijas sniegšanu ieceļojošajiem — arī ar rakstiskās un mutiskās tulkošanas palīdzību — par viņu tiesībām un procedūrām, kas piemērojamas saskaņā ar ES tiesību aktiem, tostarp par iespējām saņemt juristu un kultūrmediatoru atbalstu, kuri veic darbu, lai novērstu cilvēku tirdzniecību un ekspluatāciju;
33. norāda, ka dažās dalībvalstīs starptautiskās aizsardzības pieteikumu iesniedzēji, kas noteikti kā cilvēku tirdzniecības upuri, var būt nolēmuši vai ir spiesti mainīt procedūras un pieprasīt uzturēšanās atļauju saskaņā ar Uzturēšanās atļaujas direktīvu²; aicina

¹ Otrais ziņojums par gūtajiem panākumiem, COM(2018)0777, 3. lpp.

² Eiropas īstenošanas novērtējums "Implementation of Directive 2011/36/EU: Migration and gender issues" ("Direktīvas 2011/36/ES īstenošana: migrācijas un dzimuma

dalībvalstis nodrošināt, ka cilvēku tirdzniecības apkarošana un patvēruma procedūras ir savstarpēji saistītas un papildinošas;

34. aicina dalībvalstis nodrošināt saskaņotu Dublinas III regulas, Cilvēku tirdzniecības apkarošanas direktīvas un Uzturēšanās atļauju direktīvas noteikumu piemērošanu, lai novērstu dažās dalībvalstīs izmantoto praksi cilvēku tirdzniecības upurus pārsūtīt uz valsti, kurā tie tika ekspluatēti, pirmo reizi ieceļojot, un tādējādi viņus pakļaut lielākam atkārtotas cilvēku tirdzniecības un traumatisma riskam;
35. aicina dalībvalstis pastiprināt centienus savlaicīgi noteikt potenciālos cietušos, jo īpaši migrācijas plūsmu un karstajos punktos, kā arī pieņemt aizsardzības un preventīvus pasākumus; uzsver, ka noteiktajiem potenciālajiem cietušajiem ir jānodrošina aizsardzība un piekļuve drošai vietai, kur viņi varētu saņemt informāciju un juridisko palīdzību; aicina dalībvalstis rīkoties, lai nodrošinātu, ka visiem cietušajiem, tostarp migrantiem, ir piekļuve tiesību aizsardzībai neatkarīgi no viņu uzturēšanās statusa;
36. aicina dalībvalstis piešķirt atbilstīgus līdzekļus un specializētas telpas nepavadītiem faktiskajiem un iespējamajiem cilvēku tirdzniecības upuriem, tostarp sievietēm, nepavadītiem un no vecākiem nošķirti nepilngadīgajiem, un nodrošināt pietiekamas vietas patversmēs; aicina dalībvalstis nodrošināt dzimumu jautājumos apmācīta personāla klātbūtni uzņemšanas vietās un sniegt atbilstīgu atbalstu un finansējumu pilsoniskās sabiedrības organizācijām, kas strādā ar viņiem;
37. aicina dalībvalstis nodrošināt cilvēku tirdzniecības upuru tiesības uz ģimenes dzīvi un novērtēt iespējamo starptautiskās aizsardzības paplašināšanu, kas cietušajiem piešķirta attiecībā uz viņu ģimenes locekļiem; aicina dalībvalstis paātrināt ģimenes atkalapvienošanās procedūras attiecībā uz tiem cietušo ģimenes locekļiem, kuri izcelsmes valstī ir pakļauti riskam;
38. norāda, ka starptautisko aizsardzības procedūru ietvaros ir jāizveido valstu mehānismi datu vākšanai par cilvēku tirdzniecības upuriem, lai varētu nodrošinātu noteikto gadījumu līdzsekošanu;
39. pauž bažas, ka atlabšanas un pārdomu periods ir saistīts ar cietušā sadarbību izmeklēšanas laikā un ka to nosaka tiesībaizsardzības iestādes; pauž nožēlu par to, ka dažās dalībvalstīs¹ šis periods nav paredzēts ne cilvēku tirdzniecības upuriem, kuri ir ES un/vai EEZ dalībvalstu iedzīvotāji, ne patvēruma meklētājiem; aicina Komisiju uzraudzīt pieejamo juridisko risinājumu īstenošanu dalībvalstu līmenī, it īpaši atlabšanas un nogaidīšanas perioda noteikšanu;
40. norāda, ka saskaņā ar Eiropola datiem migrantu kontrabandu un cilvēku tirdzniecību dažreiz veic vienas un tās pašas noziedzīgās organizācijas² un ka izmeklēšanas pierāda, ka cilvēku tirgotāji ekspluatācijas nolūkā aizvien biežāk vēršas pie migrantiem un patvēruma meklētājiem³; uzsver, ka ir svarīgi novērst un apkarot cilvēku tirdzniecību,

aspekti"), Parlamentārās izpētes pakalpojumu ģenerāldirektorāts, *Ex-post* novērtēšanas nodaļa, 2020. gada 15. septembris. 49. lpp.

¹ 9. pārskata ziņojums par *GRETA* darbību, 57. lpp.

² Eiropola Eiropas Migrantu kontrabandas apkarošanas centra 4. gada ziņojums (2020. gads).

³ Eiropola 2017. gada vērtējums par smagu noziegumu un organizētās noziedzības

kontrabandas apkarošanas nolūkā sadarbojoties ar trešām valstīm — gan izcelsmes, gan arī tranzīta valstīm, kā arī nodrošināt upuru aizsardzību, paredzot visaptverošu atbalstu, kā arī reintegrācijas un rehabilitācijas programmas;

41. atgādina dalībvalstīm, ka drošu un likumīgu migrācijas maršrutu trūkums patvēruma meklētājiem palielina viņu neaizsargātību pret cilvēku tirdzniecību, jo viņi var tikt ekspluatēti tranzīta laikā vai ierašanās brīdī; aicina dalībvalstis nodrošināt vairāk drošus un likumīgus migrācijas maršrūtus, piemēram, humanitārās vīzas, lai novērstu neaizsargātu personu izmantošanu;
42. norāda, ka dokumentu trūkums vai apgādājamas personas statuss palielina viktimizācijas iespējamību un mazina varbūtību, ka cietušie meklēs palīdzību vai ziņos par vardarbību, baidoties no imigrācijas sekām, tādējādi pakļaujot viņus ekspluatācijas un ļaunprātīgas izmantošanas riskam; norāda, ka ir būtiski trūkumi valstu tiesību aktu un politikas cilvēku tirdzniecības jomā tvērumā un īstenošanā sniedz nozieguma izdarītājiem papildu iespējas izmantot cietušos ar neatbilstīgu statusu, pakļaujot lielas personu grupas lielākam ekspluatācijas riskam; aicina dalībvalstis migrācijas pasākumu īstenošanu atsaistīt no tiesībaizsardzības darbībām; uzsver, ka visām neaizsargātajām personām būtu jāizveido droši ziņošanas un efektīvi sūdzību mehānismi;

Bērnu tirdzniecība

43. norāda, ka gandrīz ceturtdaļa no visiem cietušajiem Eiropas Savienībā ir bērni, no tiem aptuveni 78 % ir meitenes; norāda, ka gandrīz 75 % cietušo bērnu Eiropas Savienībā ir tās iedzīvotāji; ir īpaši nobažījies par vardarbību, izmantošanu un ekspluatēšanu, ar ko saskaras cietušie bērni Eiropas Savienībā, it īpaši tie, kas tiek tirgoti seksuālas izmantošanas nolūkā¹;
44. atgādina par dalībvalstu pienākumu pievērst īpašu vērību bērniem, kas ir cilvēku tirdzniecības upuri, visās darbībās atzīstot bērna interešu prioritāti; uzsver cilvēku tirdzniecībā cietušajiem bērniem nodarīto fizisko un psiholoģisko kaitējumu un viņu pieaugošo neaizsargātību pret ekspluatāciju; aicina dalībvalstis nodrošināt spēcīgus bērnu aizsardzības pasākumus, bērniības prezumpciju un bērnu vecuma novērtējumu, aizsardzību līdz kriminālvajāšanai un tās laikā, piekļuvi beznosacījumu palīdzībai, kompensācijai, nesodāmību, kā arī palīdzību un atbalstu cietuša bērna ģimenes loceklim, kā arī preventīvus pasākumus;
45. aicina dalībvalstis īpašu uzmanību pievērst tam, lai cietušie bērni tiktu noteikti un viņiem tiktu palīdzēts izmantot savas tiesības; uzsver, ka cietušajiem bērniem, tostarp nepavadītiem cietušajiem bērniem, nekavējoties ir jāieceļ labi apmācīti un pienācīgi atbalstīti aizbildņi, tostarp — kā ārkārtas pasākums — pagaidu aizbildņi, un uzsver bērniem draudzīgu tiesu iestāžu un specializēto dienestu nozīmi; tāpat aicina dalībvalstis veikt pasākumus, lai nodrošinātu atbilstīgu un piemērotu apmācību, jo īpaši juridisko un psiholoģisko apmācību, tām personām, kuras strādā ar bērniem, kuri ir cilvēku tirdzniecības upuri, un palielināt aizbildņu skaitu, organizējot informēšanas kampaņas;
46. aicina dalībvalstis nodrošināt, ka konsulātu darbinieki, iegūstot nepilngadīgo

draudiem (SOCTA).

¹ Eiropols, Eiropas Migrantu kontrabandas apkarošanas centrs, 4. gada ziņojums, 2020.

biometriskos datus vīzas pieteikuma iesniegšanas procesa laikā, pievērš īpašu vērību nepilngadīgo identitātes un saistības ar personu(-ām), kas īsteno vecāku varu vai likumisko aizbildnību, pareizai pārbaudei; aicina Komisiju ciešā sadarbībā ar Eiropu un pilsoniskās sabiedrības organizācijām, kā arī dalībvalstīm nodrošināt mērķtiecīgu un efektīvu izglītību un apmācību, kā arī informāciju par cilvēku tirgotāju izmantotajām metodēm valsts, vietējām un reģionālām iestādēm, lai novērstu bērnu tirdzniecību;

47. aicina dalībvalstis pilnībā īstenot Direktīvu par cīņu pret seksuālu vardarbību un bērnu pornogrāfiju un nostiprināt policijas un tiesu iestāžu sadarbību, lai novērstu un apkarotu bērnu seksuālu izmantošanu ES līmenī; aicina dalībvalstis sadarboties ar pilsoniskās sabiedrības organizācijām un ES aģentūrām, jo īpaši ar Eiropu un *Eurojust*, lai veicinātu informācijas apmaiņu un atbalstītu pārrobežu izmeklēšanu;
48. ar nopietnām bažām norāda uz bērnu seksuālās vardarbības izplatību, kā arī bērnu tirdzniecības un seksuālas izmantošanas modeļi un normalizāciju, un prasa tiešsaistes platformām pienācīgi reaģēt, lai nepieļautu, ka ir pieejams vardarbīgs materiāls, kurā iesaistīti bērni;
49. norāda, ka potenciālo upuru vervēšanai un piesaistīšanai tiek izmantoti tādi līdzekļi kā internets un sociālie plašsaziņas līdzekļi; prasa interneta platformām pievērst īpašu uzmanību atbilstošu rīku izstrādei; aicina jaunajā digitālo pakalpojumu tiesību aktā risināt jautājumu par šādu metožu izmantošanu kibervardarbības veikšanai; aicina dalībvalstis izstrādāt to bērnu, kas kļuvuši par seksuālās ekspluatēšanas un vardarbības tiešsaistē upuriem, noteikšanas, savlaicīga atbalsta un palīdzības modeļi, kā arī izpratnes vairošanas programmas un bērniem draudzīgus ziņošanas mehānismus; mudina Komisiju un dalībvalstis veikt turpmākas darbības cīņā pret šiem tiešsaistes noziegumiem un stiprināt preventīvus pasākumus; tādēļ atkārto, ka jāuzlabo pārrobežu sadarbība un apmaiņa tiesībsardzības un bērnu aizsardzības iestāžu starpā, kā arī jāizstrādā ātri ģimenes meklēšanas un alternatīvas aprūpes pakalpojumi nepilngadīgajiem;
50. norāda, ka cietušajiem bērniem nepieciešams īpašs atbalsts, ņemot vērā viņu intereses un īpašo neaizsargātību; aicina dalībvalstis nodrošināt, ka speciālisti, kuri nonāk kontaktā ar cietušajiem bērniem, piemēram, tiesībsardzības iestāžu darbinieki, robežsargi, ierēdņi, tiesu iestāžu darbinieki un sociālie un veselības aizsardzības darbinieki, tostarp jauniešu aprūpes iestāžu darbinieki, ir pietiekami labi apmācīti, lai noteiktu un atbalstītu bērnus, kuri ir tirdzniecības upuri, kā arī apstrādātu viņu lietas; norāda, ka specializētas darba grupas tiesībsardzības iestādes, kuras apmācītas veikt bērnu liecību audiovizuālu ierakstīšanu, pastāvīgi netiek iesaistītas visu to bērnu iztaujāšanā, kas kļuvuši par tirdzniecības upuriem; mudina dalībvalstis to noteikt par standarta praksi un apmācīt tiesībsardzības iestāžu darbiniekus šāda veida bērniem draudzīgā iztaujāšanā; iesaka dalībvalstīm izstrādāt stingru "ķēdes pieeju", veidojot ciešu saikni starp īpašu atbalstu cilvēku tirdzniecības upuriem, piemēram, izveidojot specializētus centrus cilvēku tirdzniecības upuru atbalstam un uzņemšanai, un integrētiem jauniešu aprūpes moduļiem, vienlaikus nodrošinot ikvienu bērnu, kurš ir cilvēku tirdzniecības upuris, īpašās vajadzības;
51. norāda, ka romu bērni ir īpaši neaizsargāti pret ekspluatāciju un tirdzniecību un ka viņi pakļauti augstam riskam tikt iesaistīti seksuālā un darbaspēka ekspluatācijā, kā arī piespiedu ubagošanā;

52. atzinīgi vērtē Komisijas 2020. gada 24. jūlija lēmumu iekļaut ES stratēģijā efektīvākai cīņai pret bērnu seksuālu izmantošanu Eiropas centra seksuālas vardarbības pret bērniem novēršanai un apkarošanai izveidi, kā prasīts Eiropas Parlamenta 2019. gada 26. novembra rezolūcijā par bērnu tiesībām, kā saskaņotas un daudzu ieinteresēto pušu Eiropas pieejas pamatu, kas ietver vardarbības pret bērniem novēršanu un apkarošanu un palīdzību cietušajiem;
53. norāda, ka bērni migrācijas procesā, jo īpaši nepavadīti un nošķirti bērni migranti, migrācijas maršrutos ceļā uz ES un ES teritorijā joprojām ir pakļauti lielākam vardarbības, cilvēku tirdzniecības un ekspluatācijas riskam; norāda, ka meitenēm visos migrācijas maršrutos draud seksuāla izmantošana un ar dzimumu saistīta vardarbība; pieprasa, lai dalībvalstis nodrošinātu nepavadītiem bērniem, kuri ir cilvēku tirdzniecības upuri, palīdzības, atbalsta un aizsardzības pasākumus, kas atbilst viņu īpašajām vajadzībām, ierašanās laikā norīkotu viņiem aizbildni un nodrošinātu viņiem piemērotus un pielāgotus dzīves apstākļus; atgādina, ka šādos pasākumos būtu jāņem vērā nepavadīto bērnu intereses gan īstermiņā, gan ilgtermiņā; nosoda to, ka dažas dalībvalstis ir izmantojušas apcietinājumu kā nepavadītu nepilngadīgo "aizsardzības" līdzekli, tostarp policijas kamerās; atgādina, ka dalībvalstīm būtu jāizskata aizturēšanas alternatīvas, jo īpaši bērnu gadījumā; atgādina, ka aizturēšana nav bērna interesēs un ka dalībvalstīm jānodrošina ar brīvības atņemšanu nesaistīta un bērniem draudzīga uzturēšanās vieta;
54. norāda, ka tirgotāji bieži vien ir izmantojuši uzņemšanas centrus, lai noteiktu potenciālos upurus un nokārtotu viņu pārvešanu uz ekspluatēšanas vietām, un ka tādēļ attiecīgajām valsts iestādēm un citiem kompetentajiem dalībniekiem dalībvalstīs jābūt īpaši piesardzīgiem un jāuzrauga un jāaizsargā šie centri, īpašu uzmanību pievēršot neaizsargātākajām personām, piemēram, bērni, stiprinot viņu aizsardzību, vienlaikus informējot viņus un nodrošinot viņiem pilnvērtīgas tiesības, vairojot izpratni skolās, jauniešu centros un jauniešu organizācijās; uzsver, ka ir vajadzīga koordinēta Eiropas pieeja, lai atrastu un aizsargātu nepavadītus migrantu bērnus, kad viņi pazūd;

Krimināltiesību sistēmu efektivitāte un kriminālatbildības noteikšana par upuru pakalpojumu izmantošanu

55. norāda uz cilvēku tirgotāju kriminālvajāšanas un notiesāšanas gadījumu mazo skaitu; mudina dalībvalstis veikt pasākumus, kas uzlabotu un paātrinātu cilvēku tirdzniecības gadījumu izmeklēšanu, stiprinot policijas centienus gan valsts, gan arī starptautiskā līmenī, un ieviest stingrus kriminālsodus par cilvēku tirdzniecību; uzsver, ka dalībvalstīs joprojām būtiski atšķiras spēkā esošās sankcijas dalībvalstīs un to piemērošanas metodes; uzsver, ka īpaša vērība jāpievērš jomām, par kurām netiek pietiekami ziņots un kurās nepietiekami tiek veikta izmeklēšana, jo īpaši sezonālajai un pagaidu nodarbinātībai zemas kvalifikācijas un zemu atalgotās nozarēs, piemēram, darbaspēka ekspluatācijai lauksaimniecības nozarē; aicina dalībvalstis apkarot nesodāmību, izmantojot koordinētu pieeju starp attiecīgajām ES aģentūrām sadarbībā ar dalībvalstīm, ES iestādēm, pilsoniskās sabiedrības organizācijām un citiem partneriem, tādējādi uzlabojot izmeklēšanas un kriminālvajāšanas efektivitāti, tostarp efektīvi izmantojot pašreizējās ES platformas, kuras vada tādas aģentūras kā Eiropols un *Eurojust*; tāpēc aicina kompetentās iestādes, kas atbildīgas par smagu noziegumu, tostarp cilvēku tirdzniecības gadījumu, novēršanu, atklāšanu, izmeklēšanu vai saukšanu pie atbildības par tiem, izmantot lielapjoma IT sistēmas, tostarp Šengenas Informācijas sistēmu (*SIS II*), saskaņā ar attiecīgajos tiesību aktos paredzētajiem noteikumiem, lai tās atbalstītu;

56. norāda, ka ne visas dalībvalstis ir ieviesušas tiesību aktus saistībā ar Cilvēku tirdzniecības apkarošanas direktīvas 18. pantu¹; norāda, ka regulējuma atšķirības attiecībā uz kriminālatbildības noteikšanu par cietušo pakalpojumu izmantošanu liek šķēršļus centieniem samazināt pieprasījumu; pauž nožēlu par to, ka Eiropas Savienībā ir zems kriminālvajāšanas un notiesāšanas līmenis par apzinātu cietušo pakalpojumu izmantošanu un seksuālu izmantošanu; vēlreiz steidzami aicina dalībvalstis cilvēku tirdzniecības upuru pakalpojumu apzinātu izmantošanu noteikt par noziedzīgu nodarījumu;
57. uzsver, ka ir ārkārtīgi svarīgi, lai ES tiesībsardzības iestādes, reaģējot uz tiešsaistē veicināto cilvēku tirdzniecības noziedzīgo shēmu izvēršanu, attīstītu efektīvas un paplašinātas analītiskās spējas; aicina Komisiju nodrošināt finansiālu atbalstu ES aģentūrām, piemēram, Eiropols, un paredzot mērķtiecīgu ES nozaru finansējumu, piemēram, Iekšējās drošības fonda līdzekļus, dalībvalstīm, ar mērķi nodrošināt augstākos analītiskos standartus un atbilstīgus instrumentus, lai varētu apstrādāt arvien pieaugošo informācijas apjomu;
58. norāda, ka noziedzībā iesaistīto sieviešu skaits viņu sociālekonomiskās situācijas vai migrācijas statusa dēļ ir nesamērīgi lielāks un ka sievietēm netiek nodrošināta vienlīdzīga piekļuve tiesību aizsardzībai tādu iemeslu dēļ kā dzimumu stereotipi, diskriminējoši tiesību akti, krusteniskā vai kompleksā diskriminācija, kā arī procesuālās un pierādījumu sniegšanas prasības un prakse; aicina Komisiju un dalībvalstis nodrošināt fiziski, ekonomiski un sociāli, kā arī kultūras ziņā pieejamu tiesību aizsardzību visām sievietēm; aicina Komisiju un dalībvalstis novērst šķēršļus sieviešu piekļuvei tiesai;
59. pauž nožēlu, ka nosacījumi, lai upuris saņemtu cilvēku tirdzniecības upura oficiālo statusu, bieži vien ir pārāk stingri, lai tos varētu izpildīt, jo īpaši attiecībā uz nepilngadīgajiem un citiem neaizsargātiem upuriem, kuri ir finansiāli un emocionāli atkarīgi no saviem tirgotājiem; pauž nožēlu, ka cietušajiem joprojām tiek izvirzītas kriminālpasūdzības un ka cietušie tiek notiesāti par noziegumiem, ko viņus piespiež izdarīt un kas bieži vien saistīti ar nelikumīgu ieceļošanu dalībvalsts teritorijā, kura nereti ir saistīta ar to, ka persona ir tikusi pakļauta cilvēku tirdzniecībai; aicina dalībvalstis pieņemt skaidrus noteikumus, kas paredz cilvēku tirdzniecības upurus nepakļaut kriminālvajāšanai vai sodiem, kā arī noteikumus par aizsardzības atsaistīšanu no sadarbības ar tiesībsardzības iestādēm, jo spēkā esošie noteikumi slogu pilnībā uzliek cietušajam; pieprasa, lai, to aizstājot, dalībvalstis nodrošinātu cietušo vajadzības attiecībā uz psiholoģisko atbalstu; tāpat aicina dalībvalstis veikt vajadzīgos pasākumus, lai nodrošinātu, ka palīdzību un atbalstu cietušajiem sniedz neatkarīgi no tā, vai cietušais vēlas sadarboties kriminālizmeklēšanā, kriminālvajāšanā vai tiesā saskaņā ar Cilvēku tirdzniecības apkarošanas direktīvas 11. pantu;
60. pauž nožēlu, ka dati par cilvēku tirdzniecības upuru identitāti parādās policijas ziņojumos un procedūrās, apgrūtinot iespēju cietušajiem atklāt patiesību vai būt pasargātiem no atriebības; aicina dalībvalstis cietušo vārdus un uzvārdus un citus identitātes datus glabāt atsevišķās lietās, kas ir pieejamas policijai un prokuratūrai, taču netiek izpaustas par cilvēku tirdzniecību aizdomās turētajām personām vai viņu advokātiem, vienlaikus ievērojot tiesības uz taisnīgu tiesu;

¹ Otrais gūto panākumu ziņojums, COM(2018)0777, 29. lpp.

61. uzsver, ka finanšu izmeklēšana un naudas plūsmas izsekošana ir svarīga kā viena no galvenajām stratēģijām, kā izmeklēt un kriminālvajāt organizētās noziedzības tīklus, kas gūst labumu no cilvēku tirdzniecības; aicina dalībvalstis, uzsākot jaunu cilvēku tirdzniecības gadījumu izmeklēšanu, uzsākt arī finanšu izmeklēšanu un sadarboties ar speciālistiem nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas jomā; aicina dalībvalstis stiprināt sadarbību, lai iesaldētu un konfiscētu cilvēku tirdzniecībā iesaistīto personu aktīvus un nodrošinātu kompensācijas cietušajiem, tostarp izmantojot konfiscētos ieņēmumus cietušo palīdzības un aizsardzības atbalstam, kā ieteikts Cilvēku tirdzniecības apkarošanas direktīvas 13. apsvērumā; aicina Komisiju novērtēt un veicināt jau iedibinātās tiesu iestāžu un policijas sadarbības un pieejamos instrumentus, piemēram, tiesas nolēmumu savstarpēja atzīšana, kopējas izmeklēšanas grupas un Eiropas izmeklēšanas rīkojums, izmantošanu; šajā saistībā aicina izstrādāt efektīvu holistisku pieeju ar mērķi veicināt kopīgu ideju radīšanu visās nozarēs, piemēram, migrācija, nodarbinātība, darba aizsardzība, kā arī daudzās citās nozarēs;

Sadarbība starp dalībvalstīm un ar ES aģentūrām

62. atgādina par ES aģentūru lomu agrīnā cietušo noteikšanā un cilvēku tirdzniecības apkarošanā; aicina piešķirt vairāk resursu tieslietu un iekšlietu (TI) aģentūrām, lai tās varētu apmācīt savus darbiniekus un izstrādāt spēju veidošanas instrumentus cietušo noteikšanas jomā, tostarp iecelt dzimumaspektā un bērniem piemērotā pieejā pienācīgi apmācītus darbiniekus, īpaši dalībvalstīs, kas saskaras ar lielākām jauktām migrācijas plūsmām; aicina Komisiju izstrādāt pamatnostādnes, kā tiesībaizsardzības iestāžu darbā Eiropas Savienībā integrēt dzimumsensitīvas un ar cilvēktiesībām saistītas zināšanas, tostarp izstrādāt ilglaicīgas programmas dzimumu līdzsvara uzlabošanai lēmumu pieņemšanas procesos un ar cilvēku tirdzniecību saistīto TI aģentūru personāla sastāvā;
63. atzinīgi vērtē to, ka IT aģentūras ir sniegušas kopīgu paziņojumu par apņemšanos sadarboties cīņā pret cilvēku tirdzniecību; šajā saistībā aicina dalībvalstis, apkarojot cilvēku tirdzniecību, veicināt pārrobežu sadarbību un zināšanu apmaiņu ar attiecīgajām ES aģentūrām, piemēram, *Eurojust*, *Eiropols*, *FRA*, *Frontex*, *CEPOL*, *EIGE* un *EASO*;
64. norāda, ka *Eurojust* ir ļoti būtiska loma sadarbības veicināšanā sarežģītās izmeklēšanās un kriminālvajāšanās un to koordinēšanā dalībvalstu tiesu iestāžu starpā, tostarp izmantojot Eiropas apcietināšanas orderi un Eiropas izmeklēšanas rīkojumu, kā arī kopējas izmeklēšanas grupas; aicina dalībvalstis nodrošināt, lai cilvēku tirdzniecības vietas biežāk un savlaicīgāk tiktu nodotas *Eurojust*, lai veicinātu sadarbību dalībvalstu starpā un ar trešām valstīm izmeklēšanas un kriminālvajāšanas laikā; aicina ar *Eurojust* un Eiropola atbalstu biežāk izmantot kopējās izmeklēšanas grupas, jo šis juridiskās sadarbības mehānisms cīņā pret cilvēku tirdzniecību ir izrādījies īpaši efektīvs;
65. mudina dalībvalstis palielināt datu un informācijas apmaiņu, lai apkarotu cilvēku tirdzniecību, izmantojot attiecīgos Eiropola resursus un datubāzes;
66. aicina *CEPOL* nodrošināt apmācību kompetentajām tiesībaizsardzības iestādēm, lai nodrošinātu standartizētu pieeju izmeklēšanai un cietušo aizsardzībai;

Ieteikumi

67. aicina Komisiju pēc rūpīgas ietekmes novērtēšanas pārskatīt Cilvēku tirdzniecības apkarošanas direktīvu, lai uzlabotu pasākumus visu veidu cilvēku tirdzniecības, jo īpaši

seksuālās izmantošanas kā vislielākās cilvēku tirdzniecības jomas, novēršanai, apkarošanai un saukšanai pie atbildības par to; pievērsties tiešsaistes tehnoloģiju izmantošanai gan cilvēku tirdzniecības izplatīšanas, gan arī novēršanas jomā; uzlabot preventīvos pasākumus un pasākumus attiecībā uz agrīnu cietušo noteikšanu, kā arī vienkāršu un beznosacījumu piekļuvi palīdzībai un aizsardzībai, vienlaikus stiprinot horizontālu dzimumsensitīvu un bērniem piemērotu perspektīvu visos cilvēku tirdzniecības veidos;

68. aicina Komisiju grozīt Cilvēku tirdzniecības apkarošanas direktīvu, lai nodrošinātu, ka dalībvalstis nepārprotami kriminalizē visu cilvēku tirdzniecības upuru sniegto pakalpojumu apzinātu izmantošanu, kas ietver ekspluatāciju, kā ieteikts Cilvēku tirdzniecības apkarošanas direktīvas 18. pantā, ņemot vērā šīs noziedzīgās darbības nopietno būtību un izplatību visā ES un notiesāšanas gadījumu mazo skaitu; pauž nožēlu par to, ka kriminālvajāšanas iestādēm ir grūti pierādīt zināšanas par cilvēku tirdzniecības upura pakalpojumu izmantošanu; uzsver, ka grūtības atrast pierādījumus ne vienmēr ir pārlicinošs arguments, lai konkrētu uzvedības veidu neuzskatītu par noziedzīgu nodarījumu; norāda, ka kriminālatbildības ierobežošana tikai līdz situācijai, kad lietotājam ir tiešas un faktiskas zināšanas, ka persona ir cilvēku tirdzniecības upuris, nosaka ļoti augstu sliekšni kriminālvajāšanas sākšanai; uzskata, ka zināšanu līmenis, kas vajadzīgs šāda noziedzīgā nodarījuma izdarīšanai, ir rūpīgi jāizpēta; uzskata, ka lietotājam būtu jāpierāda, ka ir veikti visi saprātīgie pasākumi, lai novērstu upura piedāvāto pakalpojumu izmantošanu; pauž bažas par to, ka tiesībaizsardzības darbiniekiem nav pietiekamu zināšanu par cilvēku tirdzniecības upuru sniegto pakalpojumu apzinātu izmantošanu, par tiesu prakses trūkumu attiecībā uz attiecīgajiem noteikumiem, kā arī par nepietiekamo un neatbilstīgo cilvēkresursu izmantošanu; uzsver, ka ir būtiski, lai dalībvalstis pastiprinātu centienus palielināt izmeklēšanas un kriminālvajāšanas gadījumu skaitu, kā arī samazinātu cietušajiem un viņu liecībām uzlikto slogu pierādījumu vākšanas procesā; aicina veikt regulāras un individuāli pielāgotas apmācības izmeklētājiem, prokuroriem un tiesnešiem, kā arī sistemātiski izmantot finanšu izmeklēšanas un citus efektīvus izlūkdatos balstītus izmeklēšanas rīkus, kas var sniegt virkni pierādījumu, kuri jāizmanto papildus cietušo liecībām; aicina dalībvalstis veikt pietiekamus finanšu līdzekļus un cilvēkresursus, lai pienācīgi risinātu šādus noziedzīgos nodarījumus;
69. aicina Komisiju nekavējoties publicēt konkrētu un īpašu ES stratēģiju cilvēku tirdzniecības izskaušanai, pievērsties cilvēku tirdzniecībai ES kā prioritārai jomai, izmantojot visaptverošu dzimumsensitīvu, bērniem piemērotu un uz cietušajiem vērstu tiesisko un politisko satvaru;
70. atgādina, ka Cilvēku tirdzniecības apkarošanas direktīva ir pilnībā jāīsteno un ka visām iesaistītajām pusēm šajā jomā, tostarp likumdevējiem, tiesnešiem, prokuroriem, policijai un valsts pārvaldes iestādēm, tā konsekventi un pienācīgi jāīsteno; uzsver, ka visu šo iesaistīto pušu pienācīgai apmācībai, kā arī preventīvām izpratnes vairošanas kampaņām un valsts pārvaldes iestāžu un pilsoniskās sabiedrības organizāciju sadarbībai ir ļoti būtiska nozīme; mudina Komisiju un dalībvalstis pastiprināt centienus šajā jomā;
71. aicina Komisiju regulāri novērtēt un pārskatīt Cilvēku tirdzniecības apkarošanas direktīvas īstenošanu dalībvalstīs un iesniegt ziņojumu saskaņā ar 23. panta 1. punktu, novērtējot, cik kādā ziņā dalībvalstis ir veikušas nepieciešamos pasākumus, lai ievērotu direktīvu, un novērtējot spēkā esošo valsts tiesību aktu ietekmi, kā arī steidzami ieviest pārskatīšanas procedūras, ja īstenošana nav bijusi efektīva, ziņot Eiropas Parlamentam un

nākt klajā ar priekšlikumiem tās pārskatīšanai;

72. aicina Komisiju novērtēt Uzturēšanās atļaujas direktīvu, lai nodrošinātu, ka cietušie netiek atgriezti pēc pārdomu perioda beigām un ka uzturēšanās atļaujas piešķiršanas nosacījums cilvēku tirdzniecības upuriem nav atkarīga no cilvēku tirdzniecībā iesaistītās personas dalības vai vēlmes piedalīties lietas izmeklēšanā vai kriminālprocesā; aicina dalībvalstis Cilvēku tirdzniecības apkarošanas direktīvu un tās īstenošanu pielāgot beznosacījumu piekļuves palīdzībai un atbalstam nodrošināšanas pilnvarām saskaņā ar Uzturēšanās atļaujas direktīvu;
73. aicina dalībvalstis un Komisiju noteikt, piešķirt un paredzēt atbilstīgus līdzekļus cīņai pret cilvēku tirdzniecību vai nu valsts, vai Eiropas līmenī, izmantojot finansējuma iespējas, ko nodrošina Eiropas fondi un projekti, piemēram, Patvēruma, migrācijas un integrācijas fonds (*AMIF*), Iekšējās drošības fonds un programmas "Pilsoni, vienlīdzība, tiesības un vērtības" sadaļa "*Daphne*" jaunajā daudzgadu finanšu shēmā;
74. aicina Komisiju un dalībvalstis organizēt informēšanas kampaņas, vēršoties pie potenciālajiem cietušajiem un informējot viņus par palīdzību, aizsardzību un viņu tiesībām visās ES valstīs;
75. aicina Komisiju veikt uz pierādījumiem balstītu pētījumu par potenciālo cietušo riska faktoriem un par to, kā dažādas politikas jomas ir saistītas ar cilvēku tirdzniecību riskam pakļautās nozarēs;
76. aicina Komisiju un dalībvalstis īstenot uz cilvēktiesībām balstītu pieeju cilvēku tirdzniecības novēršanā, īpašu uzmanību pievēršot cietušo tiesībām, sadarboties ar pilsonisko sabiedrību, sniedzot cietušajiem nepieciešamos pakalpojumus un palīdzību, un nodrošināt, ka viņiem ir piekļuve tiesību aizsardzībai, kompensācijām un atlīdzinājumam;
77. uzsver, cik svarīga ir saskaņota pieeja, lai uzlabotu iespējamo cietušo noteikšanu migrācijas plūsmu un karsto punktu kontekstā, un cik svarīgi ir uzlabot piekļuvi patvēruma procedūrām un nodrošināt to komplementaritāti ar procedūrām, kas saistītas ar cilvēku tirdzniecību; aicina Komisiju novērtēt Cilvēku tirdzniecības apkarošanas īstenošanu un nākt klajā ar tās pārskatīšanas priekšlikumiem;
78. aicina Komisiju un dalībvalstis steidzami veikt pasākumus pret noziedzīgiem grupējumiem, kas aktīvi iesaistās migrantu kontrabandā un cilvēku tirdzniecībā, ņemot vērā iespējamību, ka kontrabandas veidā ievestās personas var kļūt par cilvēku tirdzniecības upuriem, un izvērtēt risku, kam pakļauti migranti un neaizsargātākās personas, īpaši nepavadīti nepilngadīgie, nošķirtie bērni un sievietes; šajā saistībā uzsver, ka vajag vairāk likumīgu un drošu migrācijas maršrutu, lai novērstu, ka tiek ekspluatēti neaizsargāti cilvēki ar neatbilstīgu statusu;
79. aicina dalībvalstis, reaģējot uz Covid-19 krīzi, izstrādāt ārkārtas situāciju plānu, lai nodrošinātu cilvēku tirdzniecības apkarošanas sistēmu minimālu funkcionalitāti ārkārtas apstākļos; norāda, ka ārkārtas situāciju plānam jāparedz minimālais pakalpojumu kopums, kas pieejams cietušajiem, lai nodrošinātu viņu tūlītējās vajadzības laikā, kad ir ierobežotas iespējas uzsākt lietu izskatīšanu, saņemt aizsardzību, veikt izmeklēšanu lietās un izskatīt lietas tiesā;

80. aicina Komisiju nodrošināt koordinatora cilvēku tirdzniecības apkaršanas jomā darba turpināmību, ieceļot štata amata ES koordinatoru cilvēku tirdzniecības apkaršanas jomā, un iekļaut to jaunajā cilvēku tirdzniecības stratēģijā;

o

o o

81. uzdod priekšsēdētājam šo rezolūciju nosūtīt Padomei un Komisijai, kā arī dalībvalstu valdībām un parlamentiem.